

387L0344

4.7.87

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

Nr L 185/77

RÅDETS DIREKTIV

av den 22 juni 1987

om samordning av lagar och andra författningar angående rättsskyddsförsäkring

(87/344/EEG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 57.2 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag (1),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande (2),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande (3), och

med beaktande av följande:

Genom rådets direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (4), senast ändrat genom direktiv 87/343/EEG (5), undanröjdes vissa skillnader mellan nationella lagar, för att göra det lättare att starta och driva sådan verksamhet.

I artikel 7.2 c i direktiv 73/239/EEG föreskrivs emellertid att "i avvaktan på ytterligare samordning, som måste genomföras inom fyra år efter detta direktivs anmälan, har Förbundsrepubliken Tyskland rätt att upprätthålla förbudet att inom dess område samtidigt bedriva verksamhet avseende sjukförsäkring, kredit- och borgensförsäkring, försäkring avseende regress mot tredje man samt rättsskyddsförsäkring eller att bedriva sådan verksamhet tillsammans med andra försäkringsklasser."

I detta direktiv föreskrivs den samordning av bestämmelserna om rättsskyddsförsäkring som förutskickades i artikel 7.2 c i direktiv 73/239/EEG.

Till skydd för försäkrade bör åtgärder vidtas för att så långt som möjligt förhindra att intressekonflikter mellan en rättsskyddsförsäkrad och hans försäkringsgivare uppkommer till följd av att den senare tillhandahåller den försäkrade skydd avseende någon annan av de försäkrings-

klasser som anges i bilagan till direktiv 73/239/EEG eller tillhandahåller skydd för någon annan person och, om en sådan konflikt ändå skulle uppstå, möjliggöra en lösning av den.

Rättsskyddsförsäkring som gäller tvister eller risker som härrör från eller har samband med användning av högsjöfartyg bör, med hänsyn till sådan försäkrings speciella karaktär, undantas från detta direktivs tillämpningsområde.

Även sådana åtgärder som företas av en försäkringsgivare som tillhandahåller tjänster eller som bär kostnaderna för biträde åt den försäkrade med anledning av avtal om ersättningsansvar, bör undantas från direktivets tillämpningsområde, om åtgärderna samtidigt utövas för tillvaratagande av försäkringsgivarens eget intresse inom ramen för sådan försäkring.

Medlemsstaterna bör ges möjlighet att från detta direktivs tillämpningsområde undanta sådan rättsskyddsförsäkring som meddelas av en assistansförsäkringsgivare, när verksamheten utövas i en annan medlemsstat än den, där den försäkrade normalt uppehåller sig, och ingår som en del av ett avtal som uteslutande gäller assistans för personer som hamnar i svårigheter under resa eller vid vistelse utanför hemorten eller den stadigvarande uppehållsorten.

Den ordning med krav på specialisering som för närvarande gäller i en medlemsstat, nämligen Förbundsrepubliken Tyskland, förhindrar de flesta intressekonflikter. Likväl framstår det inte som nödvändigt för detta ändamål att utvidga detta system till hela gemenskapen, något som skulle kräva en uppdelning av blandade försäkringsföretag.

Det åsyftade resultatet kan även uppnås genom att försäkringsföretagen åläggs att meddela rättsskyddsförsäkring i ett separat försäkringsavtal eller i en särskild del av ett försäkringsavtal, och genom att de förpliktas att antingen ha en särskild förvaltning för rättsskyddsförsäkring eller anförtro skaderegleringen avseende rättsskyddsförsäkring till ett företag som är en särskild juridisk person, eller medge den rättsskyddsförsäkrade rätt att välja advokat från den tidpunkt då han kan rikta anspråk mot försäkringsgivaren.

Oavsett vilken lösning som väljs skall de rättsskyddsförsäkrades intressen anses likvärdigt tillvaratagna.

(1) EGT nr C 198, 7.8.1979, s. 2.

(2) EGT nr C 260, 12.10.1981, s. 78.

(3) EGT nr C 348, 31.12.1980, s. 22.

(4) EGT nr L 228, 16.8.1973, s. 3.

(5) EGT nr L 185, 4.7.1987, s. 72.

För att den rättsskyddsförsäkrades intressen skall anses tillgodosedda skall han ha möjlighet att själv välja advokat eller någon annan person som har behörighet enligt nationell lag att biträda vid undersökningar eller förhandlingar och närhelst en intressekonflikt uppstår.

Medlemsstaterna bör ges möjlighet att befria försäkringsföretag från skyldigheten att ge den försäkrade rätt att välja advokat, om rättsskyddsförsäkringen är begränsad till de försäkringsfall som uppkommer genom användning av vägfordon inom statens territorium och om andra begränsande villkor är uppfyllda.

Om en konflikt uppstår mellan en försäkringsgivare och en försäkrad är det angeläget att den löses på ett så rättvist och skyndsamt sätt som möjligt. Avtal om rättsskyddsförsäkring bör därför lämpligen innehålla en bestämmelse om skiljeförfarande eller annat förfarande som erbjuder jämförbara garantier.

I punkt C andra stycket i bilagan till direktiv 73/239/EEG föreskrivs att risker som ingår i klasserna 14 och 15 under punkt A inte får betraktas som underordnade risker till andra klasser. Ett försäkringsföretag bör inte ha möjlighet att försäkra rättsskydd som en risk underordnad annan risk utan att ha erhållit auktorisation avseende rättsskydd. Medlemsstaterna bör emellertid ges möjlighet att i särskilda fall betrakta klass 17 som en underordnad risk till klass 18. Punkt C i nämnda bilaga bör därför ändras i överensstämmelse härmed.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syftet med detta direktiv är att samordna de i lagar och andra författningar givna bestämmelserna om sådan rättsskyddsförsäkring som avses under klass 17 i punkt A i bilagan till rådets direktiv 73/239/EEG, för att underlätta ett effektivt utövande av etableringsfriheten och så långt som möjligt förhindra att intressekonflikter uppkommer särskilt av den anledningen att försäkringsgivaren tillhandahåller skydd för någon annan person eller tillhandahåller den försäkrade skydd som gäller både rättsskyddsförsäkring och någon annan av de försäkringsklasser som anges i den nämnda bilagan och, om en sådan konflikt ändå skulle uppstå, möjliggöra en lösning av den.

Artikel 2

1. Detta direktiv gäller för rättsskyddsförsäkring. Sådan försäkring innebär ett åtagande att, mot betalning av premie, bära kostnaderna för rättsliga förfaranden och tillhandahålla andra tjänster som har direkt anknytning till vad en sådan försäkring omfattar, främst för att

- tillförsäkra ersättning för den förlust eller skada som den försäkrade åsamkats antingen genom utomprocessuell uppgörelse, eller genom civilrättsligt eller straffrättsligt förfarande,
- försvara eller företräda den försäkrade vid civilrättsliga, straffrättsliga eller förvaltningsrättsliga förfaranden eller vid andra liknande förfaranden eller i anledning av att ersättningskrav har riktats mot honom.

2. Detta direktiv gäller emellertid inte

- rättsskyddsförsäkring avseende tvister eller risker som härrör från eller har samband med användning av högsjöfartyg,
- åtgärder som en försäkringsgivare, inom ramen för ansvarsförsäkring, vidtar för att försvara eller företräda den försäkrade i en undersökning eller en förhandling, om åtgärderna samtidigt utövas för tillvaratagande av försäkringsgivarens eget intresse inom ramen för sådan försäkring,
- om en medlemsstat bestämmer detta, rättsskyddsförsäkring som meddelas av en assistansförsäkringsgivare, när verksamheten utövas i en annan medlemsstat än den, där den försäkrade normalt uppehåller sig, och ingår som en del av ett avtal som uteslutande gäller assistans för personer som hamnar i svårigheter under resa eller vid vistelse utanför hemorten eller den stadigvarande uppehållsorten. I sådant fall måste i avtalet tydligt anges att det ifrågavarande skyddet är begränsat till sådana omständigheter som anges i första punkten och är underordnat i förhållande till assistansen.

Artikel 3

1. Rättsskyddsförsäkring skall antingen meddelas genom ett avtal som är skilt från det som upprättas för andra försäkringsklasser, eller tas upp som en separat del av ett försäkringsbrev med särskilt angivande av rättsskyddets omfattning samt, om medlemsstaten så begär, det motsvarande premiebeloppet.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att företag, etablerade inom dess territorium, antar minst en av följande alternativa lösningar, varvid företaget antingen har att följa vad medlemsstaten bestämt, eller med statens samtycke får välja självständigt:

- a) Företaget skall se till att ingen anställd som har befattning med handläggningen av skadeärenden inom rättsskyddsförsäkring eller med därmed sammanhängande juridisk rådgivning samtidigt utövar liknande verksamhet
 - om försäkringsverksamheten är blandad och omfattar flera försäkringsklasser: inom en annan försäkringsklass som ingår i företagets verksamhet;
 - oavsett om försäkringsverksamheten är blandad eller specialiserad: inom en annan verksamhet som är knuten till den första verksamheten finansiellt, kommersiellt eller administrativt och som omfattar en eller flera av de andra försäkringsklasserna som anges i direktiv 73/239/EEG.
- b) Företaget skall anförtro handläggningen av skadeärenden avseende rättsskyddsförsäkring till ett företag som är en särskild juridisk person. Detta företag skall anges i ett sådant särskilt försäkringsavtal eller i en sådan separat del av ett avtal som avses i punkt 1 ovan. Om detta i juridiskt hänseende självständiga företag har samband med ett annat företag som driver försäkringsrörelse i en eller flera av de andra klasser som anges under punkt A i bilagan till direktiv 73/239/EEG, får de anställda i företaget som handlägger

skadeärenden eller bistår med juridisk rådgivning i samband med sådan handläggning inte samtidigt utöva samma eller liknande uppgifter i det andra företaget. Medlemsstaterna får föreskriva samma krav för medlemmarna i företagsledningen.

c) Företaget skall i avtalet ge den försäkrade rätt att, från den tidpunkt då han kan rikta anspråk mot försäkringsgivaren, fritt utse advokat eller, i den utsträckning det medges i nationell lag, någon annan person med de kvalifikationer som behövs för att tillvarata den försäkrades intressen.

3. Oavsett vilken lösning som väljs skall de rättsskydds-försäkrades intressen anses likvärdigt tillvaratagna enligt detta direktiv.

Artikel 4

1. Av varje försäkringsavtal om rättsskyddsförsäkring skall uttryckligen framgå att

a) den försäkrade skall kunna fritt välja advokat eller någon annan person som har behörighet enligt nationell lag att försvara eller företräda den försäkrade eller i övrigt tillvarata hans intressen vid undersökningar eller förhandlingar,

b) den försäkrade skall kunna fritt välja advokat eller, om han föredrar det och i den utsträckning det medges i nationell lag, någon annan person med de kvalifikationer som behövs för att tillvarata hans intressen närhelst en intressekonflikt uppstår.

2. Med advokat menas en person som har rätt att utöva sin yrkesverksamhet under en av de benämningar som anges i rådets direktiv 77/249/EEG av den 22 mars 1977, som utfärdats för att underlätta för advokater att effektivt utöva friheten att tillhandahålla tjänster⁽¹⁾.

Artikel 5

1. Varje medlemsstat får medge undantag från tillämpning av artikel 4.1 för rättsskyddsförsäkring, om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Försäkringen är begränsad till de försäkringsfall som uppkommer genom användning av vägfordon inom den berörda medlemsstatens territorium.

b) Försäkringen är förenad med ett avtal om erbjudande av assistans vid olyckshändelse eller skedefall där ett vägfordon är inblandat.

c) Varken rättsskyddsförsäkringsgivaren eller assistansförsäkringsgivaren meddelar någon form av ansvarsförsäkring.

d) Sådana åtgärder har vidtagits att helt oberoende advokater bistår och företräder vardera parten i en tvist, när

parterna är rättsskyddsförsäkrade hos samme försäkringsgivare.

2. Ett undantag som en medlemsstat medgivit ett företag enligt punkt 1 skall inte inverka på tillämpningen av artikel 3.2.

Artikel 6

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som behövs för att det genom skiljeförfarande eller något annat förfarande som ger motsvarande garantier om objektivitet kan fattas beslut om hur tvister mellan den som meddelat rättsskyddsförsäkring och en försäkrad kan lösas, utan att den rätt till överklagande hos rättsliga instanser som kan finnas enligt nationell lag påverkas.

I försäkringsavtalet skall anges att den försäkrade har rätt att använda sig av ett sådant förfarande.

Artikel 7

När en intressekonflikt uppstår eller oenighet råder angående tvistens lösning, skall rättsskyddsförsäkringsgivaren eller, där det är lämpligt, skaderegleringsorganet, underrätta den försäkrade om

— de rättigheter som anges i artikel 4, och

— den möjlighet han har att använda sig av ett sådant förfarande som avses i artikel 6.

Artikel 8

Medlemsstaterna skall upphäva alla bestämmelser som innebär förbud för en försäkringsgivare att samtidigt inom respektive stats territorium driva verksamhet avseende rättsskyddsförsäkring och andra försäkringsklasser.

Artikel 9

Punkt C andra stycket i bilagan till direktiv 73/239/EEG skall ersättas med följande text:

”Sådana risker som ingår i klasserna 14, 15 och 17 under punkt A i denna bilaga får dock inte betraktas som underordnade risker till andra klasser.

Dock får den risk som ingår i klass 17 (rättsskyddsförsäkring), betraktas som en underordnad risk till klass 18, när de villkor som sägs i första stycket är uppfyllda och när huvudrisken uteslutande hänförs till assistans för personer som hamnar i svårigheter under resa eller vid vistelse utanför hemorten eller den stadigvarande uppehållsorten.

Rättsskyddsförsäkring får även, på de i första stycket angivna villkoren, betraktas som en underordnad risk, när försäkringen avser tvister eller risker som härrör från eller har samband med användning av högsjöfartyg.”

⁽¹⁾ EGT nr L 78, 26.3.1977, s. 17.

Artikel 10

Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 januari 1990. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

De skall tillämpa dessa åtgärder senast från och med den 1 juli 1990.

Artikel 11

Efter anmälan (1) av detta direktiv skall medlemsstaterna till kommissionen överlämna texterna till centrala

bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 12

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 22 juni 1987.

På rådets vägnar

L. TINDEMANS

Ordförande

(1) Detta direktiv anmäldes till medlemsstaterna den 25 juni 1987.